

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

II. De eo quod scriptum est; Immisit Dominus soporem in Adam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

denario & septenario constat, propter decem mandata quæ accepimus: & septem impedimenta quibus à mandatorum obedientia retardamur.

Septem impedimenta mandatorum Dei executionem retardantia. *Primum* enim impedimentum nostrum & occupatio gravis, est ipsa necessitas huius miseri corporis, quòd dum modò somnum, modò cibum, modò vestem, cæteraque similia quærit, haud dubium, quin frequenter impediatur nos ab exercitio spirituali. *Secundo* loco impediunt nos vitia cordis, ut est levitas, suspicio, impatientiæ aut invidiæ motus, laudis appetitus, & similia, quæ quotidie experimur in nobis. *Tertium & quartum* impedimentum accipe prosperitatem huius sæculi & adversitatem. Sicut enim corpus quod corrumpitur, aggravat animam, sic deprimit etiam terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Utrunque ergo cave à laqueo tentationis, & quære arma iustitiæ à dextris & à sinistris. *Quintum* impedimentum gravissimum & periculosissimum ignorantia nostra est. In multis enim omnino incertum habemus quid agere debeamus: ita ut quid oremus sicut oportet, nesciamus. *Sextum* impedimentum est adversarius noster, qui tanquam leo rugiens circuit quærens quem devoret. Atque utinam in istis sex tribulationibus liberemur, ut vel in *septima* non tangeret nos malum, nec apprehenderet nos periculum in falsis fratribus. Utinam soli impugnarent nos maligni spiritus cum suggestionibus suis, & nihil nocerent homines perniciosi exemplis, persuasionibus importunis, sermionibus adulationis vel detractionis, atque aliis mille modis. Videtis certè quàm necessarium sit ut adversus hæc septem pericula quibus impedimur, septiformis Spiritus sancti auxilio sublevemur. Pro his enim septem quibus ab observantia decalogi retardamur in luctu pœnitentiæ Septuagesima præsens agitur. Unde & reticetur intonim Alleluja solemne, & humanæ transgressionis historia miserabilis ab exordio recensetur.

IN SEPTUAGESIMA.

De eo quod scriptum est, *Immisit Dominus soporem in Adam.*

S E R M O II.

a Gen. 2. d Duplex sopor, primi Adam & secundi.* **I**mmisit Dominus soporem in Adam. Immisit & in seipsum factus nimirum secundus Adam: sed est distantia forte non parva. Ille enim soporatus videtur præ excessu contemplationis, Christus miserationis affectu: ut in illum soporem immiserit veritas, in hunc charitas, cum utraque sit Dominus. Ait enim Joannes Evangelista *b*: *Deus charitas est, Et ipse Dominus c: Ego sum via, veritas & vita*: Sanè soporem Christi solius charitatis fuisse nemo dubitat vel nomine tenus Christianus. Siquidem

dem accubuit ut leo, non victus planè, sed victor, potestate propria ponens animam, somnum mortis excipiens propria voluntate. Ceterum qualis & ille sopor dicendus sit fuisse, vel credendus, quem Dominus immisit in Adam, in quo sine sensu omnino doloris in mulierem edificandam costa sublata est de latere dormientis? Mihi quidem non nisi incommutabilis veritatis intuitu, & abyssò divinæ sapientiæ corporeis excedens sensibus obdormisse videtur: quod ex eius verbis vel maxime conjici potest. Rediens nimirum indicat quò abiisset, dum tanquam ebrius de cella vinaria veniens, & eructans illud magnum sacramentum quod tanto post in Christo & in Ecclesia Apostolus commendavit, *Hoc nunc* (inquit) *os ex ossibus meis*^d. Et propter hoc, inquit^e, *relinquet homo patrem & matrem, & adhaerebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.* An tibi penitus obdormisse videtur, qui in hanc vocem excitatus erupit, & non magis dicere potuisse^f: *Ego dormio, & cor meum vigilat?*

Verum id quidem sine præiudicio dixerim, si forte aliter visum fuerit, maxime si quid aliud in Sanctorum paginis invenitur. Neque enim communem arbitror fuisse soporem, aut nostris similem somnis, quos nec contemplationis excessus, nec miserationis affectus, sed infirmitatis defectus immitit; quos nec veritas nec charitas, sed necessitas parit. *Grave* siquidem *jugum super filios Adam*: non autem in principio super Adam: sed nunc jam super filios eius. Quid non grave miseris, quibus & vivere labor est? Quibus & (quod pauci videntur advertere, sentire penitus nemo) ipse quoque sensualitatis usus invenitur oneri, adeo, ut nequeat sustineri nisi alterna requie foveamur? Quid non labor & dolor & afflictio spiritus ex omnibus quæ sub sole sunt, quando & illud ei gravissimum est, quo potissimum delectatur, vegetatio scilicet & sensificatio carnis? Nimirum quàm sit ei dulce consortium, triste divortium manifestat; dum vix tandem avelli potest, dum corruptio ipsa corporis penitus intolerabilis est vegetanti. Sanè non simpliciter corpus, sed *corpus quod corrumpitur, aggravat animam*^g, ut immunem ab hoc gravamine primi parentis animam noveris extitisse, donec adhuc corpus degeret incorruptum. Nimirum in libertate posuit eum Deus, ut inter summa & infima versans, & in illa excederet sine difficultate, & ad hæc sine illecebra aut necessitate descenderet: Illa penetrans naturali vivacitate & puritate mentis, hæc auctoritate dijudicans præsentis. Denique adducta sunt animalia ad Adam ut videret quid vocaret ea; non ipse aliqua curiositate ductus est ut videret ea.

Non sic in nobis libera ratio, sed undique ei luctandum est. Sic enim & ab infimis visco quodam captiva tenetur, & à summis indigna repellitur;

Raptus Adami extaticus.

*d Gen. 2.d
e Ephes. 5.g*

f Cant. 5.b

Sopor eius non fuit communis aut nostro similis.

*g Eccl. 40.a**

g Sap. 9. d

Status Adami ante peccatum.

Hominis post lapsū miseria.

tur : ut nec ab his sine dolore possit avelli , nec ad illa sine magno gemitu vel raro queat admitti. Hinc nempe vim faciunt qui quærunt animam meam , ut clamare necesse sit : *Infelix ego homo , quis me liberabit de corpore mortis huius* ^b ? Inde priusquam comedam suspiro , *quia regnum cœlorum vim patitur , & violenti rapiunt illud* ⁱ. Nihilominus tamen & illic unitas , & hic tenenda divisio est : sicut & Adam soporatus est in contemplatione , & animalia nominum impositione discrevit. Sic nimirum sic & Abraham in sacrificio non quidem volatilia , sed animalia legitur divisisse ^k. Et Martha erga multa turbatur ^l , cum unum sit necessarium. Necessarium planè unum , & maxime necessarium , quoniam hæc pars optima , quæ non auferetur. Cessabit divisio cum venerit plenitudo , & erit totius sanctæ civitatis Hierusalem participatio in id ipsum. Interim Spiritus sapientiæ non modò unicus , sed & multiplex est : inferiora quidem in unitatem solidans , sed sub iudicio exteriora distinguens. Utrumque tibi in primitiva Ecclesia commendatur ^m , *quando multitudinis credentium erat cor unum , & anima una* , ne volatilia scinderentur : *dividebatur autem singulis prout cuique opus erat* , ut animalia secarentur. Sit igitur etiam in nobis , charissimi , unitas animorum , unita sint corda diligendo unum , quærendo unum , adhærando uni , & ipsum invicem sentiendo. Sic nimirum exterior ipsa divisio & evadit periculum , & scandalum non incurrit , dum videlicet etsi propria cuique tolerantia , propria quoque nonnunquam in terrenis agendis sententia , sed & diversa interdum dona gratiarum , nec membra omnia actum eundem videntur habere : unitas tamen interior & unanimitas ipsam quoque multipliciter colligat & constringit charitatis glutino , & vinculo pacis,

IN CAPITE JEIUNII.

Quid ungeri caput , & faciem lavare ?

SERMO I.

Tu , cum jeunaveris , unge caput tuum , & faciem tuam lava ,
Matth. 6. c.

Hodie dilectissimi sacrum Quadragesimæ tempus ingredimur , tempus militiæ Christianæ. Non nobis singularis est hæc observatio ; una omnium est , quicumque in eandem fidei conveniunt unitatem. Quidni commune sit Christi jeiunium omnibus Christianis ? Quidni caput suum membra sequantur ? Si bona suscepimus ab hoc capite , mala autem quare non sustineamus ? An respuere tristitia volumus , & communicare jucundis ? Si ita est , indignos nos capitis huius participatione probamus.

*Fide quid
sentiendum*